

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsafő, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Idé intézendő a lap szemléi részét illető minden közlemény. Kéziratok a levelek vissza nem adatnak. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 f. c. — Félévre 5 f. c. — Negyedévre 2 f. c. 50 kr. — Egy hónap 1 f. c.

HIRDETÉSI DÍJ:

01-hasznos postaihoz egyenként bejuttatásért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön.

30 kr. — Nyitási 4 hasznos postaihoz 20 kr.

KIADÓ-HEVATAL:

Rózsafő, Kardos-ház, 16. szám.

Idé küldendők az előfizetési pénzek, a kiadás körüli pénzek és a hirdetések.

BUDAPEST, november 20. 1882.

n. — A delegációk befejezték működésüket. A monarchiának közös ügyei egy évre ismét el vannak intézve, s külügyeink s hadügyeink állását a közös kormány részéről adott felvilágosítások az ovatosság tekintetében határai közt a közönség tudomására juttatták.

Természetesen az a legfőbb s a legáltalánosabb érdekelt kérdés, hogy mily lábon állanak külügyeink, s hogy nevezetesen a polgári munka és a monarchia pénzügyeinek megszilárdulása számára biztosítva van-e a béke? Külügyi kormányunknak e tekintetben nyújtott felvilágosításai általában megnyugtatóknak nevezhetők. Mint Kálnoky külügyminiszter erősítette, ez idő szorint mint oly európai kérdés, melynek acuttá válásától a földrészek békéjét fenyegetve kellene látnunk, s így mint oly alkalom, melytől Európa államainak szövetséges viszonyai kárunkra megváltozását lehetne féltünk. Ez időszert az európai béke a francia-német viszonyok mikénti alakulásától függ. Franciaországot pedig sokkal jobban elfoglalja jelenleg az afrikai válság, az ott játkában levő hatalmi és közgazdasági érdekeinek régi versenytársával Angliával szemben való megóvása és sokkal nagyobb figyelmét igényli a francia kormány az anarichus mozgalom, mely a roppant széles alapu francia néposztályok közt rohamosan szittatik és terjed, mintsem, hogy ideje s ereje lenne a Németország elleni revanch ere csak gondolni is. — Német- s Franciaország tehát nem mozdul, s így nyugtalan maradnak azon függő kérdések is, melyek különben rögtön megoldást s a megoldás lehetővé tételére új államszövetségi alakulásokat keresnének.

Általában véve tehát az európai béke állása megnyugtatónak tekinthető. Ami különösen monarchiánk békéjének biztosítottát illeti, erre nézve kétségtelenül létezik egy veszély, mely ellene való nyilatkozásának csak alkalmára vár. Ez azon versenysisi irányzat, melyet az orosz állam hatalma már régtől fogva tanusit mo-

narchiánk hatalma ellen, s mely eszközül a panszlavizmust készítgeti ellanunk s nem elégedve meg szláv faju népeink igazgatásával, támaszt még a balkán félszigeti szlávok ellenünk való kijátszásában is keresi. Külügyminiszterünk nyilatkozataiból olyan az tűnik ki, hogy a monarchiánk s Oroszország közti hivatalos viszony rendezettnek s békésnek nevezhető, de ama nyilatkozatok szelleme és hangjából az is kitűnik, hogy e türethető jó viszony oka nem az érdek ellentétek hiánya, hanem azoknak fegyverszünete, s hogy még e fegyverszünet is csak a folszinen létezik, mint azt Montenegro, Oroszország s balkánfélszigeti kész eszközök külügyminiszterünk nyilatkozatai által élesen megvilágított ellenséges magatartása bizonyítja. Oroszországgal való viszonyunk tehát jelenleg békés, de annak megváltozása egy feltámadó európai vihar esetére előre látható.

De ha e részben veszélye van békénnek, van más részt annak több erőssége is. Első sorban említendő a nagy Németországgal meg Andrássy idejében megkötött hatalmas szövetségünk, mely ez idő szerint az európai béke átható erejű biztosítékul tekintetik mindenképp, a mi békénnek pedig Oroszországgal szemben specialis garantija az. Montenegróval s a balkánfélsziget egyéb panszláv elemeivel szemben pedig a bosnyák foglalás képezi erősségünket; az okkupáció sok áldozatunkba került ugyan, s még most is nagy katonai erőfeszítést tesz szükségessé részünkről, de hát az áruknál nagyobb súlyuk az elért előnyök, melyek az orosz részről ellenünk kovácsolni szándékozott szláv gyűrés tömörítését lehetlenné teszik, Montenegrónk s a többi apró szláv államnak Oroszország által ellenünk irányoztatni szándékolott erejét lekötik, paralyssalják. Ellenzéki hírlapok bölcessége ugyan még most is csak gáncsolódní tud az okkupáció ellen, de az bizonyos, hogy annak hasznai a kitörendő orosz s panszláv veszedelem idején lesznek érezhetőek.

Azonban főerőségünk a magunk erejében, hadseregünk s hadi felszerelésünk ki-

tűnő állapotában fekszik. Tüzérség tekintetében, melytől főképp függ a csaták eldöntése, az európai államok közt elsőrendű — ha nem első — helyet foglalunk s a területiális rendszernek behozatala, hadseregünknek könnyű és gyors mozgósíthatás tekintetében is Németország — Európa leg-hatalmasabb — hadseregének színvonalára emelte.

Monarchiánk békéje tehát hatalmas szövetség, előre látó politika és haderők kitűnő állapota által biztosítva van. Békén ugyan inkább csak fegyveres békének nevezhető, melynek terhei kelletlenül sőt tán a könnyen elviselhetőnél is jobban nyomják az adófizető polgárt; de hát így van ez Európaszerte, s ez általános helyzetnek egyenes és biztos következése, hogy az sokáig nem tarthat. De a lázámolásra el vagyunk készülve, s ezt annál nyugodtabb önértéssel konstatáljuk, mert e lázámolásnál a magyar állam és nemzet jövője nevezetes tényező kérdésként szereplő, monarchiánk elkészültsége e kérdés kedvező megoldását biztosítja, s így a magyar szempontból a hozott áldozatok nagyságánál mindenestre nagyobb eredményeket helyez kilátásba.

— Az írói és művészi trójajegyjelről szóló nagyfontosságú törvényjavaslat, melyet az igazságügyminiszter tegnap bejelentett, a következő részekből áll: I. rész: Írói márc. 27. §. II. rész: Zeneművek 30—31. §. III. rész: Színművek, zenei művek és zeneszámok nyilvános előadása 32—41. §. IV. rész: Képzőművészetek 42—49. §. V. rész: Fejlesztés 50—55. §. VI. rész: Előadás 56—67. §. VII. rész: Előadás 68—73. §. VIII. rész: Beiktatás 74—76. §. IX. rész: Általános határozatok 77—84. §. — A fontos törvényjavaslatot egész terjedelmében nem közölhetvén, — közelebb kivonatilag ösmeretű fogjuk.

— Az orosz külügyminiszter Giers Varsinban látogatást tett Bismarcknál, s ez utal előterében a közvelemény érdeklődésének. A kormányval összeköttetésben áll, hogy a tartós béke jelenek mondják Varsinban látogatást. Giersnek nem kellett Varsinban konkrét differenciákat kiegyenlíteni, Bismarckkal való ta-

lálkozása annak szükségérzetéből eredt, hogy konstatáltassék a világ előtt az orosz udvar jó egyetértése a szomszéd hatalmakkal. A találkozásban nyilvánvaló megerősítést látja a sajtó azon előterjesztésnek, melyben Kálnoky gr. felvilágosításokat adott a hivatalos orosz politikáról. Giers holnap reggel Bécsbe érkezik s az itteni orosz nagykövetségi palotába száll. Bécsben való tartózkodása egyelőre két napra van tervezve.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 20.

A qualificationalis javaslat részletes tárgyalását folytatta s be is fejezte ma a képviselőház. A tárgyalás fonala a 24. §-nál vetetett föl s hosszabb discussio csak a 31., 34. és 35. §-nál fejlődött ki a 31. §-nál, mely megállapítja, hogy a miniszterek egyes kitűnő egyenisegeknek az alaki képzettség hiányától való fölmentést kieszközölhetik az uralkodótól, felszólalt Csánády Sándor, ki superlativusban tartott kifakadásával általános és élénk derűtséget keltett a házban, még a szelsőbalon is Ó kihagyatni kívánta e §-t, mert azáltal az egész javaslatot meghiúsulni látta. Szerinte Tisza Kálmán ezen §-tál akarja meg alapítani az „önkényuralmi korszakot Magyarországon,” meg ezzel is tetézni óhajtván „nemzetgyilkos politikát.” Elők figyelmeztette Csánádyt, hogy válogassa meg szavait, mire ez azt jegyezte meg, hogy ő egyszerűen csak „törvényt beszél,” a mi a házat ismét élénk derűtségekbe hozta.

Tisza a Kálmán nyugodtan és méltóság-teljesen mutató ki az üres bombastok hiábavalóságát, mire a ház változatlanul elfogadta a kérdéses szakaszt.

Az átmeneti intézkedésekről szóló 34. §-hoz több módosítvány adott be Kállay János annak kedvezményeit az 1848—49-ben szolgáltakra. Ura nyi Imre azokra, kik 1861. óta szolgáltak; Irányi Dániel a törvényhatósági bizottsági tagokat kívánta a javaslatban figyelembevetetni; gróf Csáky László pedig azokat, kik mint választott tagok közigazgatási bizottságokban 2 évig résztvettek. De Tisza a Kálmán és Dárday ellelő indokolási után a §-t változatlanul elfogadottat Csáky módosítvány a 35. §-ra utaltatott, melynél Tellestky István indítványozta, hogy azok, kik a jelen törvény értelmében létesítendő vizsgarendszer életbeletetéseig ügyvédi oklevelet szereztek, ugy a 27. §-ban körülírt gyakorlat, mint a gyakorlati közigazgatási vizsgálat alól fölmentetnek. H a l a s z Géza, ki mellett Sze-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Dráma a ködben.

Elbeszélés

Diguet Károlytól.

(Folytatás.)

És aztán elbeszélés elszakadását anyjától s eltévedve, hogyan szólított meg, hogy igazítsam utba, hogyan tévedtünk el mindaketten s végre itt vagyunk la!...

Az öreg éles tekintettel mert végig; — talán kétség villant keresztül agyán; — de rögtön kezét nyújtott.

Ilon nem beszélt a kis házról, hova betértünk volt. Köszönetet mondtam neki érte magamban. — Szégyenkezésből hallgatta el, vagy nem jutott eszébe?

Bizonyára a kedves gyermek sokkal tisztább lelkű, sokkal ártatlanabb volt, semhogy elitkolja a ködben, vándorlása közbén, előfordult eseményt.

Végre a felindulás kezdett csendesedni, mert hát ő ismét köztük volt: csevegett, mosolygott, kacagott, mint reggel. Természetesen egy kicsit zsörtölődtek megmondatlanságért, de ebbe a zsörtölődésbe anyai szeretet, anyai gyöngédség vegyült. Ilon olyan volt, mint a gyermek, a kit elcseni láttak s pirongatják, hogy meg nem — sértette magát.

Az egész család ismét nyugodt volt. A drága kincs megkerült. Most már beszélhetek, mint valami nagy esemény után, pro és contra, megokozozhatták a „ha” szócskát, meghányhatták, vethették a hibákat, miket az esemény előtt elkövezték s az elővigyázat, mi által azt megelőzhettek volna.

Mennél valószínűbb valamely váratlan dolog, annál kevésbé hajlandó az ember annak hitelt adni.

Az én véletlen küldetésem be volt töltve. Felálltam s távozni készültem, midőn a szoba ajtaja hirtelen feltárult.

Egy fiatal ember lépett be.

Felismertem benne azon ifjút, a kit a rut öregnél láttam, kihez betértünk volt.

Ilona fölemelkedék székről s eléje sietett, hogy megölelje.

Az érkezett hevesen visszalökte s a leány anyja karjaiba esett.

Ijedtség, rémület látszott minden arczon.

Mindenki talpra ugrott.

— Győző! — kiáltá az atya, — mi ez?

De a fiatal ember, mintha mit sem hallott volna, egyenesen felém rohant.

— Menjünk, uram! — kiáltá.

Azt hittem, hogy ez az ember megőrült s Ilonára tekintek.

— Menjünk! — ismétlé még hangosabban.

Aztán atya felé fordulva, mondá:

— Testvérem szeretőjének nincs helye itt!

Az az ember, kit ama gyanus helyen ittás állapotban láttam, Ilona fivére volt.

Arczomban szökött a vér, midőn hallám a durva vádat, melylyel az ártatlan fiatal leányt sújtotta.

Ilona egy sikoltást hallatott s ájúlva végig terült a parketon.

Nagyon nehéz lett volna magamat igazolnom ezen lesújtott család előtt, midőn tagjainak egyike oly elbizakodva vádolt csabításról s állítása mellett anyyra valószínű bizonyítékok szólottak.

Távoztam.

Hallám az öreg szavát hátam mögött.

— Atkozott!...

Ez a kaland borzasztó súlylyal nehezített reám.

Ilona fivére velem jött.

— Ha igazolni óhajtom magamat, — mordám neki, — nem magamért teszem, hanem egyedül ön nővére érdekében, mivel ma

a véletlen összehozott, s kit ön minden bizonyíték nélkül oly mélyen sértett becsületében.

— Bizonyíték nélkül! — förmedt fel a fiatal ember. És az a piszkos odu, hol önnel találtam? Ne legyen ön gyáva, ha már elcsabította. Névjegyet s holnap majd igazságot szolgáltatok az ön fajta embereknek.

Ily elkeseredéssel szemben nem volt többé helye a magyarázatoknak. Átdartam neki névjegyemet s hozzá tettem, hogy holnap elvárom őt, vagy a kit tetszeni fog hozzám külden.

— A mi pedig ennek a találkozásnak az okát illeti, — tettem hozzá, — az ön becsületének érdekében fekszik, hogy ki se tudja meg. Én, a magam részéről fogok tudni találni indokot, hogy megteveszem a tanuk kíváncsiságát.

— Ön, ugy látszik, nagyon aggódik azon becsület miatt, melyet már a sárba rántott. Miféle indokot fog ön kitalálni, bátor lovag?

— Eleg a tréfából! — válaszolám én megragadva karját. Az ön szeretője, mivel ön ott volt, lesz az összetévesztés oka.

Ellenfelem elsápadt.

Midőn magamra maradtam, a harag, mely előbb elfogott, gyorsra elcsendesült. Ilonára gondoltam, arra a szép ifjú leányra, kit a durva gyanu talán meg fog ölni. Mert végre is a párba kimenetele, akár jobbra, akár balra dőljön el, nem fogja őt családja előtt tisztázni. Aztán, meg kell vallanom, ennek az ifjú leánykának szűzies alakja lefegyvertett fivérével szemben. A rokonszenv, melyet keblemben ebresztett, erős hajlamra változott s iránta való szerelemből csupán védelemre akartam szoritkozni ellenfelemmel szemben. Vigasztalhatatlan leendtettem, ha az én kezemtől kapott volna halálos vágást annak a fivére, kinek szeretetreméltó ösztönösége, rövid idő alatt, reám is oly mély benyomást tett.

Mi lesz belőle, ha ájulásából felocsudva, szemei anyja és atya tekinteteivel találko-

nának? Nem fogják-e elszakítani nővérétől, nehogy konkoly verje fel a jó vetést? Szegény, kedves kicsikém, még reggel olyan vídám, olyan fürgé, s néhány órával később egy elhibázott élet véguelküli eseményeibe sodorva!

S mindez, látszólag, azon furcsa okból, hogy kód volt! Nem mondotta-e nekem pár órával ezelőtt: „Ez lesz az én fiatal leánykori regényem!” Regényének első lapja elég szomorúan kezdődött.

Erre gondoltam s az események csodálatos voltára, mik az életet alkotják s azt néha olyannyira hasonlónak teszik egy gonosz tréfához.

A párba egyáltalában nem nyugtalanított de ezen, oly meztatlanul ragalmazott fiatal leány sorsa mélyen meghatótt.

Fölkerestem két barátomat, kiknek nyakukba vartam valami kis mesét s kik megígérték, hogy másnap reggel hét órákor nálam lesznek.

Az én segédeim csak pár percetzel előztek meg ellenfeleimet. Azóta megtudtam, hogy a segédek, egyik és másik oldalról, megkíséreltek az ügy békés elintézését, de teljes tájékozatlanságuk, az állítólagos sértés körül, lehetlenné tette a kiegyezést.

Elhatározottam, hogy még ugyanaz nap fogunk megverekedni, két órákor, karddal. A feltételek megállapítván, türelmetlenül vártam a pillanatot, melynek meg kellett oldani, ha nem is egészen, legalább részben, egy ködös nap becsületbeli epizódját.

Komor, hideg idő volt. A tegnapi ked estefelé ismét kezdett leereszkedni. Az autouli mocsáros vidék választotta a találkozás helyeül.

Segédeink néhány méternyi távolságban kikerestek egy tisztást s mi nyomban összemertük kardjainkat.

Ellenfelem hevesen támadott. Védelemre szoritkozván, csupán felfogtam a csapásokat, de nem támadtam. Azonban a hideg dermesztő

